

Драган М. Каиновић
протојереј-ставрофор

ПАСТИРСКО СЛОВО

Дрвента, 2019. године

УМЈЕСТО ПРЕДГОВОРА

Зашто богослов?

Богослов да би о Богу зборио
 богослов да би о добру говорио
 богослов да би Заповести творио
 богослов да би духове укротио
 богослов да би немоћне збринуо
 богослов да би отпале вратио
 богослов да би тајне схватио
 богослов да би кротке наследио
 богослов да би сиромаше обогатио
 богослов да би ругање трпео
 богослов да се не би поносио
 богослов да би се молио
 богослов да би се духовно богатио
 богослов да би добро творио
 богослов да би се радовао
 богослов да би стихире певао
 богослов да би бреме другима носио
 богослов да би крст понео
 богослов да би себе победио
 богослов да би Бога задобио.

Књига прота Драгана Киновића је плод пастирског искуства и бриге о повјереном му народу. Из ње се види да је своје богословско образовање применио у пракси као истински пастир свога народа.

Искрено се надамо да ће ова књига допринијети духовном уздицању свих оних који је буду читали.

Епископ Фотије

УВОД

Драги читаоци,

Књига која је пред Вама, представља радове који су настали у периоду између 2004-2013. године. Текстови су објављивани у часописима Архиепископског намјесништва дервентског: „Глас Православља“, у „Дервентском Листу“, као и у „Животворном Источнику“, часопису Епархије зворничко-тузланске. Чланци показују моја интересовања у периоду када сам био активни свештеник у Дервенти.

Пад социјалистичког поретка, а касније и ратне страхоте почетком деведесетих, омогућили су брже урушавање система који је до тада на нашим просторима владао. Истовремено, дошло је до ослобађања од страха који је до тада диктирала једна идеологија. Могућности да се критикује друштвена стварност постали су норма. И прије свега овога, свој свештенички позив никада нисам доживљавао као пасивно служење, тј. нисам сводио своју вјеру само на извршавање и учешће у обредима. Управо због тог и таквог става, у складу са могућностима времена, одважио сам се да говорим и пишем о проблемима моје локалне заједнице, али и много шире од тога. Зато и овај зборник мојих радова желим да оставим као свједочанство једног времена, једне епохе. Читаоци ће моћи да виде и просуде о мојим текстовима, са надом да ће нешто из њих и научити – јер су они слика једног бременитог времена.

Желио сам овим зборником радова да охрабрим и свештенике, али и епископе. Свештенике да охрабрим за писање и рад на себи, а епископе да охрабрим да у свом свештенству виде вриједне и мудре људе. Бити

свештеник значи бити дио друштвене заједнице, свједок свог времена, али и његов стваралац. Вјерујем да ће у 21. вијеку овакво поимање и самопоимање свештенства бити још значајније него икад раније. Било би неприхватљиво, и не смијемо да заборавимо колико смо значајни за наше парохије, наше градове и наше друштво, те стога немамо луксуз да се пасивизирамо и умртвимо. Уколико бисмо се тако понашали, генерације после нас могу само да очекују нове прогоне и нове позиве на укидање беживотне вјере.

Желим да се захвалим свим мојим пријатељима, мојој породици и свима онима који су дијелили живот са мном. Није било увијек лако, често смо се размимоилазили у размишљањима, животним ставовима, па ипак много битније од тога јесте да смо учили једни од других и свјесно и несвјесно, продубљивали своја знања и разумијевали живот.

Христос је у причи о талентима, захтијевао да умножавамо своје таленте, док је оне који су само сачували дати таленат послао у таму најцрњу. Издати дакле Христа и бити му непослушан значи не радити на себи, запоставити своје способности, али и љубав према другима. У жељи да останем послушан Христу до краја, позивам и друге да тако чине, јер је само послушност Христу, послушност која нас чини бољим људима и ослобађа за велика дјела, за умножавање датих талената, освајање слободе и искуства љубави.

Аутор

У ДАНЕ ПОСТА¹

ПРЕЗИР И ОСУДА

У дане поста често покушавамо да покажемо и објаснимо шта је то пост и који је његов смисао. Али, изгледа да заборављамо да се обратимо нашем предању, Светом Писму и Литургији. Управо пред почетак Часног поста читали смо на Литургији Посланицу Римљанима, у којој се можда на најбољи начин указује на то шта је смисао поста. „Који једе нека не презире онога који не једе; и који не једе нека не осуђује онога који једе, јер га Бог прими. Ко си ти што осуђујеш туђега слугу? Својему господару он стоји или пада. Али ће стајати, јер је Бог моћан да га усправи,“ (Рим 14, 3-4). Послије ових ријечи као да је свако ново тумачење недовољно, јер је у ових неколико стихова речено и више него довољно.

Ријечи су Светог Писма да онај који не пости **не презире** онога који то чини, а опет и овај који пости нека **не осуђује** онога који то не чини. Апостол Павле кроз ове стихове показује да је битно међусобно поштовање и заједништво међу нама, а не подјеле и сукоби. Истовремено, пост не треба да нас уздиже изнад других људи и пуни неким поносом, него напротив – да нас ослобађа осјећања гордости и самодовољности. Хришћански испосник **Исидор** овако нам саопштава ту истину: „Ако постиш редовно, немој бити испуњен поносом. Ако мислиш високо о себи зато што постиш, онда ти је боље да једеш месо. Боље је за једну особу да једе месо, него да буде испуњен поносом и самодовољношћу због тога.“

¹ Предавање одржано у храму „Успенија Пресвете Богородице“ у Дервенти уз Часни пост 2014. године. Текст је објављен у: *Животворни Источник*, часопис Епархије зворничко-тузланске, 2 / 2014, стр. 21-23.

ЈЕВАНЂЕЉЕ ПО МАТЕЈУ, 25

У Јеванђељу по Матеју, глава 25, имамо Христа који суди људима. Кад то чини, Христос дијели људе на десно и лијево. Једнима удјељује Царство Божије, док другима удјељује пакао.

„Тада ће рећи Цар онима што стоје са десне стране: Ходите благословени Оца мојега; примите Царство које вам је припремљено од постања свијета. Јер огладњех, и дадoste ми да једем; ожедњех, и напојисте ме; наг бијех, и одјенуисте ме; болестан бијех, и посјетисте ме; у тамници бијех, и дођосте ми. Тада ће му одговорити праведници: Господе, кад те видјесмо гладна и нахранисмо? Или жедна и напојисмо? Кад ли те видјесмо странца, и примисмо? Или нага, и одјенусмо? Кад ли те видјесмо болесна или у тамници, и дођосмо ти? И одговарајући Цар рећи ће им: **Заиста вам кажем: кад учинисте једноме од ове моје најмање браће, мени учинисте**“ (Мт 25, 34-40).

Дакле, Христос каже да су људи који су заслужили Царство они који су Га нахранили кад је био гладан, напојили кад је био жедан, посјетили у тамници кад је био тамо. Јер кад једном човјеку то учинимо, као да смо самом Христу учинили. Тиме је Христос показао да питање на крају свијета, на Страшном Суду, неће бити у томе колико смо пута постили, него колико смо пута помогли ближњем.

Да ли то значи да смо ми православни погријешили када придајемо значај посту? Да ли то значи да је пост непотребан? Мислим да одговор на оба питања јесте негативан.

Оно на шта нам Христос указује својим ријечима јесте да пост свакако није циљ сам по себи, али јесте и може бити средство на путу спасења. Ово је веома значајно мјесто! Дакле, пост није циљ по себи, циљ коме тежимо, па самим тим – када га достигнемо, осјећамо се вреднијим и већим у односу на остале људе. Пост је средство на нашем путу да будемо бољи хришћани, да будемо слободнији, да волимо. Одривање од одређене хране чини нас слободним, а слобода је предуслов истинске љубави. Пост није циљ и смисао по себи, него помоћ на путу ка усавршавању нашег живота. Уколико овако схватимо пост, онда сигурно нећемо имати гордости, нити ћемо осуђивати оне који не посте. Напротив, смисао је да волимо, да постајемо слободнији од свог стомака и својих нагона за јелом, те да стекнемо смирење у љубави.

ИДЕНТИТЕТ

Данас, у времену глобализације, када се жели учинити да сви постане-мо једно, да изгубимо своје посебности и свој идентитет као људи и као заједница, долазимо до поста у традицији наше Православне цркве. У нашој Цркви, Васкршњи пост је постојао од самог почетка хришћанства. То би значило да је он присутан у нашој свијести готово 2000 година, а да га се наша Црква никада није одрекла. Јеврејски народ, који је много пропа-тио у прошлом вијеку, схватио је значај идентитета и посебности. Упркос свим страдањима или можда управо због тога, Јевреји и данас више него икада указују на ту своју посебност. Један од видова којим они указују на то јесте управо и храна. Религиозни Јевреји изузетно поштују правила исхране која су наслијеђена из Старог Завјета и држе их се и данас. Уколико се нађете у Америци, нећете бити изненађени када видите да многи ресторани, па и продавнице имају специјални сертификат који потписује локални рабин гарантујући да је храна која се ту прави „по правилима“ јеврејске исхране. Поштовање ових правила за Јевреје није ништа друго него питање одржавања идентитета којим показују да су они посебан народ. Јеврејска правила исхране забрањују у потпуности нека јела, што није случај са нашом вјером. Код нас је сва храна дозвољена и све се једе, пост је само вријеме када се од једне хране уздржавамо. Чак бисмо могли рећи да је пост период када на бољи начин схватамо и боље цијенимо месо и млијечне производе. Јер када сваки дан уносимо у наш органи-зам месо и остале животињске производе, ми престајемо да их цијенимо. Оног тренутка кад их се одрекнемо, тек онда схватамо њихову љепоту на прави начин. То је случај и са многим другим стварима. Дакле, пост није у томе да се гадимо било које хране, него напротив да више ције-нимо оно што имамо. Али, истовремено, пост је оно што нас издваја од осталих хришћана – што указује на нашу посебност. Не истичемо ми ово да бисмо улазили у сукоб са другима, него указујући на нашу посебност, ми показујемо љепоту различитости пред свијетом, пред другима. Зашто бисмо се тога стидјели? Зашто бисмо се тога одрицали? Зашто бисмо то ниподаштавали?

повезаност између онога што говоримо и онога што чинимо. Мали корак, а истовремено и дубоко хришћански, јесте да поред тога што смо господари природе, покажемо и да смо одговорни господари. Све ове године пропаганда је од нашег народа направила прљаве и необријане дивљаке који једино знају да пију и кољу невинне. Било који странац, који дође и доживи да је наша земља чиста, да је наш човјек љубазан и пријатан, разбиће у својој глави све оне слике које су му медији слали годинама. Када само један такав човјек оде кући и исприча другима све најбоље о нама, зар то онда није патриотизам, што смо наш простор око нас учинили чистим и лијепим? Неће нас спасити ни хиљаде страница о томе да смо „небески народ“, ако је земља у којој живимо прљави и запуштена. Сваком човјеку са стране згадиће се таква земља и причаће све најгоре о њој. Да ли желимо причати и представљати нашу земљу позитивно, или, пак желимо, да о њој говоримо све најгоре, баш као што то чине и страни медији?

Патриотизам и екологија иду руку под руку, сваки бачени папирић на улицу нашег града јесте израз мржње према својој земљи и људима који живе са нама.

И још нешто.

Погледајмо око себе, учинимо оно што до нас стоји да нам дворишта, обале ријека, села, градови, простори поред пута изгледају љепше, како бисмо се и ми у том окружењу љепше осјећали. Покажимо не само жељу да управљамо, него и да будемо одговорни пред Богом и другим људима, како би наша земља заблистала у будућности!⁵³

53 Литература:

Георгије И. Мандзаридис, *Хришћанска етика I, Увод – основна начела, савремена проблематика*, Каленић, Крагујевац (2011), 175 – 197, превео са грчког свештеник Драган Поповић.

БИОГРАФИЈА

Протојереј-ставрофор хаџи ДРАГАН М. КАИНОВИЋ, рођен је на Видовдан 1953. године у селу Горњи Церани код Дервенте.

Основно образовање стекао је у школи „Ђорђо Панзаловић“ у Осињи.

Петоразредну богословију завршио је у манастиру Крка 1973. године.

Стручни испит за вјероучитеља положио је 2001. године.

На Православном богословском факултету Српске православне цркве, Универзитета у Београду, дипломирао је 2012. године из предмета: Катихетика са хришћанском педагогијом, а на тему: Педагошко – дидактички приказ вјерске наставе у Републици Српској од 1992 – 2012.

Од стране блаженопочившег Епископа зворничко-тузланског Г. Лонгина у манастиру Тавни рукоположен је 15. августа 1974. године у чин ђакона, а 16. августа исте године у чин презвитера.

Ожењен је супругом Миленом, са којом има двоје дјеце, сина Миодрага, који је свештеник у Пелагићеву и кћерку Драгану, која живи у Дервенти. Има петоро унучади.

Службовао је од 1974 – 1977. године у Јасеници код Тузле, од 1977 – 1980. године у Станарима код Добоја, од 1980 – 1991. године у Босанском Шамцу, а од 1991 – 2014. у Дервенти.

Од 1991. до 2013. године био је Архијерејски намјесник дервентски у Дервенти. Од 2001. до 2013. године био је главни и одговорни уредник листа „Глас Православља“ који је издавало свештенство Архијерејског намјесништва дервентског.

Писао је за многе листове, како црквене, тако и свјетовне, а његово запажено писано дјело је књига „Благодат Свете Земље“, коју је написао 2008. године после ходочашћа Светој Земљи.

Сада је пензионисани парох и живи у Дервенти.

САДРЖАЈ

Умјесто предговора	4
Увод	5
У дане поста	7
Фарисеј и цариник	13
Васкрс	17
Узми све што ти живот пружа	20
Дођи и види	23
Прослава Нове године	26
Право и правда: Божић	29
Морал у животу хришћана	32
Свештеник као пастир	35
Нови свештеночученик (свети Платон Јовановић 1874-1941)	38
Сјећање (свештеник лужански Милош Петровић 1909-1941)	40
Никола Тесла (1856-1943)	42
Сјећање на Крф и албанску голготу	45
Од Косова до Косова	51
Страдање Хиландара – страдање српског народа	54
Заборављена историја	56
Манастир и парохија	58
Манастир Озрен	60
Манастир Тавна	63
Манастир Папраћа	68
Манастир Ловница	72
Манастир Доња Бишња	75
Ђирилица	79
Криза	83
Савремени проблем еколошке кризе	86
Биографија	89